

Voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
informerende PS over svz klimaatadaptatie en toezegging 105 inzake Groene Daken (commissie Ruimte)	190281		

Middelburg, 8 september 2022

Geachte Voorzitter,

Middels deze brief wil ons college u informeren over de voortgang binnen Klimaatadaptatie, diverse actualiteiten met u delen en toezegging 105 van de commissie Ruimte over de subsidieregeling Groene Daken beantwoorden.

Convenant en intentieverklaring ondertekend 25 mei 2022

De Klimaatadaptatie Strategie Zeeland (KaSZ) is door alle overheden vastgesteld. Om nu verder te gaan met de uitvoering en een slag te maken met de Uitvoeringsagenda zijn in het voorjaar stappen gezet. Op 25 mei jl. zijn daartoe in de Schouwburg in Middelburg de partners bij elkaar gekomen. Dit betreft de 16 overheden die gezamenlijk *het convenant* hebben getekend. Hierin ligt de governance vast en de bijdrage van elke partij in middelen en inzet.

De stakeholders uit de regio hebben – op basis van eerder gevoerde gesprekken – *de intentieverklaring* getekend. Hiermee hebben 28 partijen een handtekening gezet om ieder vanuit de eigen rol, hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen voor een klimaatadaptief Zeeland in 2050. De geanonimiseerde stukken (AVG) treft u bijgevoegd aan en tonen welke sectoren nu reeds zijn aangesloten.

Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie (TIK)

Op 16 oktober 2020 is de tijdelijke impulsregeling voor versnelling van maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie 2012-2027 door het Rijk vastgesteld. Het doel van deze tijdelijke regeling is door middel van het verstrekken van specifieke uitkeringen, decentrale overheden in staat te stellen tot het versneld uitvoeren van kosteneffectieve maatregelen en voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte of overstromingen in hun werkregio. Het betreft met name infrastructurele en/of ruimtelijke projecten waarbij de jaarlijkse stresstest de basis vormt voor de meerwaarde van het uitvoeren van het project.

Vanaf 1 januari 2021 kunnen gemeenten, provincies en waterschappen daadwerkelijk gebruikmaken van deze Impulsregeling. De provincie Zeeland heeft de rol van kassier voor de werkregio Zeeland en dient jaarlijks de projecten in.

Gelden worden jaarlijks door het Rijk bij voorschot uitgekeerd voor de projecten die aangedragen worden door de (Zeeuwse) overheden.

In 2021 zijn door 6 gemeenten aanvragen ingediend. In 2022 zijn door 12 Zeeuwse overheden van gemeenten, Waterschap en Provincie aanvragen voor meerdere projecten (op dit moment staat de teller op 27) ingediend. Deze projecten worden in de zomer van 2022 door een commissie (met leden van gemeenten, Waterschap en provincie) beoordeeld.

Voor de hele planperiode is voor de werkregio Zeeland € 7 miljoen beschikbaar waarvan er op dit moment ongeveer € 5 miljoen aan projecten is ingediend (jaren 2021 en 2022).

Voor 2023 kunnen de overblijvende gelden (vooralsnog +/- € 2 miljoen) alleen worden aangewend voor de zogenaamde plus-projecten. Dit zijn projecten die eveneens zien op het klimaatadaptiever inrichten van de ruimtelijke omgeving, maar daarnaast nog een aantal 'plussen' hebben voor wat betreft o.a. de onderdelen samenwerking, burgerparticipatie, natuur/biodiversiteit en zoet water.

Groene revolutie Zeeuwse schoolpleinen

IVN Nederland heeft als doel om binnen één schoolgeneratie alle Zeeuwse schoolpleinen in het primair onderwijs te vergroenen. De provincie Zeeland steunt dit doel via de integrale kostensubsidie en maakt gezamenlijk met onder andere de Zeeuwse gemeenten (financieel) mogelijk dat er jaarlijks minstens 8 schoolpleinen vergroend worden.

Op dit moment is bekend dat de Groene Revolutie ook in 2023 weer een vervolg zal krijgen. Er zullen in ieder geval weer 8 schoolpleinen vergroend mogen worden via de voucherregeling van de Provincie Zeeland. IVN is daarbij druk bezig met het doen van een aanvraag voor een Europese subsidie (via LEADER) om in 2023 het aantal schoolpleinen te verdubbelen met Europees geld. Als dat lukt betekent dit dat er 4 schoolpleinen in Zeeuws-Vlaanderen en 12 schoolpleinen in Midden en Noord Zeeland vergroend zullen worden in 2023.

Naast het primair onderwijs blijkt dat er ook steeds meer animo is om de groene revolutie door te trekken naar schoolpleinen van het voortgezet onderwijs en vervolgoopleidingen. De intentie is om 2023 te gebruiken om te kijken welke mogelijkheden er zijn om de groene revolutie verder te verbreden.

Steenbreek

Onlangs is de provincie in gesprek getreden met de Stichting Steenbreek. Stichting Steenbreek is in 2015 opgericht vanwege de zorg om de afname in biodiversiteit en de toenemende trend om tuinen te betegelen. Inmiddels is Steenbreek uitgegroeid tot een landelijke kennis- en netwerkorganisatie die ondersteuning biedt bij het duurzaam vergroenen van onze leefomgeving. Dit doen ze samen met aangesloten gemeenten, provincies, waterschappen, projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties, kennis- en onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke organisaties.

Uit onderzoek is gebleken dat hittestress ook in de provincie Zeeland een rol speelt. Dit ondanks dat we een waterrijke en minder dichtbevolkte provincie zijn. Daarnaast is het vergroenen en biodiverser maken van stedelijk gebied vanuit de klimaatadaptatiestrategie (KasZ) een belangrijk speerpunt. Hier liggen dus kansen om in samenwerking met deze stichting onze doelen te behalen en onze omgeving klimaatadaptiever in te richten. De komende maanden wordt onderzocht op welke manier een mogelijke samenwerking met de Stichting Steenbreek en de Zeeuwse gemeenten vorm kan krijgen.

2B Adapt: bedrijven-biodiversiteit-klimaatadaptatie

In de periode januari 2016-januari 2020 is succesvol door 26 partijen samengewerkt in het Interreg project 2B-Connect. 2B staat voor Bedrijven en Biodiversiteit.

De provincie Zeeland was geen partner, maar er zijn wel projecten in Zeeland gerealiseerd met Dow, Yara, North Sea Port, Roompot en het industriegebied Koegorspolder (gemeente Terneuzen).

De resultaten van het gehele project in Nederland (Noord-Brabant, Limburg en Zeeland) en België zijn indrukwekkend. Minstens 70 bedrijventerreinen in de grensstreek België-Nederland zijn bekeken op kansen. En uiteindelijk is 135 ha bedrijventerrein biodiverser gemaakt met biotopen voor 77 doelsoorten.

In Zeeland bleken nog veel mogelijkheden te zijn en in de Voorjaarsnota 2020 hebben uw Staten € 500.000,- beschikbaar gesteld voor een doorstart voor de nieuwe Interreg periode. Hierbij ging het meer specifiek over klimaatadaptieve maatregelen die tevens een waardevolle bijdrage leveren aan ontwikkelen en behouden van biodiversiteit. Dit was ook een nieuwe Interreg voorwaarde. Inzet was om 2B Adapt (bedrijven-biodiversiteit-adaptatie) in te dienen voor de 1e call, die eind 2020 is of begin 2021 werd verwacht. Interreg heeft echter vertraging opgelopen en de eerste openstelling was pas dit voorjaar. Het voorbereide project van alle partners in Nederland en Vlaanderen van 10 mln euro is echter niet gehonoreerd.

In de aanloop naar de openstelling hebben gesprekken plaatsgevonden met o.a. Zeeuwse bedrijven, NSP, Portiz waaruit kansen zijn gebleken voor biodiversiteit en klimaatadaptatie (aanleg tijdelijk bos, beplanting, wateropvang). Tevens bleken deze niet allemaal in de strikte Interreg voorwaarden te passen, zodat bijvoorbeeld aanplant buiten het bedrijventerrein niet mee mag. Om deze kansen toch te verzilveren is het voorstel om zonder Interreg het budget in het Zeeuwse uit te geven en het budget door te schuiven naar 2023. Dit voorstel volgt in de reguliere P&C cyclus en wordt opgenomen in de Najaarsnota (PS 10 november 2022).

Toezegging nr. 105 Commissie Ruimte Groene daken d.d. 10 juli 2022

Tijdens de commissievergadering van 10 juli 2022 is naar aanleiding van een eerdere toezegging door de heer Geluk (CDA) onderstaande vraag gesteld. Middels onderstaand antwoord en uitwerking willen wij aan deze toezegging tegemoet komen.

De toezegging luidt als volgt:

N.a.v. agendapunt 10, brief GS van 22 februari 2022 over openstelling subsidie groen dak 2021 (evaluatie): Ik wil laten uitzoeken of, ten aanzien van deze subsidieregeling, de meerkosten voor certificering in werkelijkheid het doel van de regeling voorbij schieten en kom er daarna bij u op terug.

Allereerst een aantal belangrijke feiten op een rij:

- De subsidie bedraagt € 25,00 per m² met een maximum van € 5000,00 subsidie per adres.
- De aanleg van een groen dak door een gecertificeerd bedrijf/persoon (GroenKeur) kost gemiddeld € 75,00 - € 90,00 per m²;
- Het zelf aanleggen van een groen dak kost gemiddeld € 45,00 - € 60,00 per m², afhankelijk van het soort vegetatie en type sedumcassettes.

Dit is een verschil van € 30,00 - € 45,00 per m² wat onder andere afhankelijk is van het bedrijf dat het aanlegt en de kosten die gemaakt moeten worden om de dakconstructie gereed te maken voor de aanleg van een groen dak. Dit kan variëren tot het goed waterdicht maken van een dak tot het doorvoeren van constructieve aanpassingen.

Het grote verschil tussen de kosten voor het laten aanleggen van een groen dak door een bedrijf/persoon die in het bezit is van het zogenaamde GroenKeur certificaat, is dat de constructie, het waterbergend vermogen en de kwaliteit van het groene dak ten tijde van de aanleg getoetst wordt en hierdoor ook geborgd is. Arbeid, toetsing en kwaliteit zitten bij de prijs inbegrepen.

Door diverse bedrijven wordt op internet informatie gegeven over het zelf aanleggen van een groen dak. Hierbij wordt ook aangegeven dat dit erg makkelijk is wanneer je een beetje handig bent. Het is echter wenselijk om met de subsidieregeling bij te dragen aan kwalitatief goede daken die daadwerkelijk voor een langere periode zullen blijven liggen. Bij het zelf aanleggen van een groen dak is deze kwaliteit simpelweg minder of niet geborgd. Dit is de reden dat er – met behulp van subsidie van de provincie Zeeland - gekozen is voor de aanleg van een groen dak door een bedrijf en/of medewerker dat in het bezit is van het zogenaamde GroenKeur certificaat.

Onderstaande tabel geeft het overzicht weer. Hieruit blijkt dat de hogere kosten voor de aanleg van een groen dak m.b.v. GroenKeur teniet worden gedaan door de subsidie die wij als provincie verstrekken. De netto kosten komen vrijwel overeen. Uitzonderingen daargelaten.

	Zelf aanleggen	Aanleg m.b.v. GroenKeur
Gemiddelde kosten	€ 45,00 - € 65,00/m ²	€ 70,00 - € 90,00/m ²
Dakconstructie getoetst?	Nee	ja
Afwatering/afvoer getoetst?	Nee	ja
Aanlegkosten 30 m ² *	€ 1350,00 - € 1950,00	€ 2100,00 - € 2700,00
Te ontvangen subsidiebedrag	-	€ 750,00 (€ 25,00 x 30 m ²)
Aanlegkosten 50 m ²	€ 2250,00 - € 3250,00	€ 3500,00 - € 4500,00
Te ontvangen subsidiebedrag	-	€ 1250,00 (€ 25,00 x 50 m ²)
Netto aanlegkosten 30 m²	€ 1350,00 - € 1950,00	€ 1350,00 - € 1950,00
Netto aanlegkosten 50 m²	€ 2250,00 - € 3250,00	€ 2250,00 - € 3250,00

*gemiddeld aantal vierkante meters dakoppervlak dat vergroend wordt, op basis van de ervaring van voorgaande jaren.

Om de toegankelijkheid van de regeling voor een komende openstelling te vergroten is door GS de afweging gemaakt om de eis van het GroenKeur certificering in de toekomst los te laten, zonder direct afbreuk te doen op het toezicht op de kwaliteit van de aangelegde groene daken. Een hoveniersbedrijf zonder GroenKeur certificaat zou eveneens deskundig moeten zijn op het gebied van het aanleggen van groene daken.

Hiermee wordt de drempel iets verlaagd – aanleg kan plaatsvinden door alle hoveniers-, maar je voorkomt dat particulieren zelf hun groene dak aan gaan leggen waarbij er in zijn geheel geen controle is op de dakconstructie, afwatering en kwaliteit van het aangelegde groene dak. GS heeft besloten om, vooruitlopend op evaluatie die in het najaar 2022 gepland staat, de eis van het GroenKeur certificaat voor een volgende openstelling los te laten.

Wij hopen u middels deze brief voldoende te hebben geïnformeerd en verzoeken u tevens toezegging 105 af te voeren van de lijst.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen:

1. convenant Klimaatadaptatie
2. Intentieverklaring stakeholders klimaatadaptatie

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.